

Búnaðarþing 2005 Samþ. (s. umr.)

10. mars 2005 - ÁK

Dagsetning skjals 10. mars 2005 Mál: 05020042 Þ.skj.42-3
Tegund skjals Samþ. (s. umr.) Niðurst. atkv.gr. (með - á móti) Með þorra atkvæða gegn einu
Nefnd: Framleiðslu- og markaðsnefnd
Framsögumaður: Aðalsteinn Jónsson

Gæðamat á æðardúni

**Frumvarp
til laga um gæðamat á æðardúni.**
(Lagt fyrir Alþingi á 131. löggjafarþingi 2004-2005.)

Búnaðarþing 2005 mælir með því fyrir sitt leyti að frumvarpið verði samþykkt eins og það liggur hér fyrir.

Aðalsteinn Jónsson

Guðbjartur Gunnarsson

Gústaf Sæland

Helga Jónsdóttir

Jóhann Ragnarsson

Jóhannes Eggertsson

Jóhannes Æ. Jónsson

Jón Gíslason

*Markaðsrannsókn unnin af
Útflutningsráði Íslands í Berlín
fyrir
Æðarræktarfélag Íslands árið 1995*

- Innkaupsverð þýskra sængurvöruverslana á venjulegri stærð sængur er um 900 til 1.400 mörk m.v. rúm 600 til 750 grömm af æðardúni í sæng.
- Æðardúnsvörur eru í hæsta verðflokki í þýskumælandi Evrópu af öllum sængurvörum. Verð á æðardúnsvörum til neytenda sveiflast ekki í samræmi við sveiflur á hráefnisverði.
- Smásöluverð æðardúnssænga í Þýskalandi út úr sérvorslunum með sængurvörur er á bilinu 2.400 til 3.200 þýsk mörk.
- Smásöluverð æðardúnssænga í Austurríki úr úr sérvorslunum með sængurvörur er á bilinu 10.000 Schillingar fyrir venjulega stærð af sæng og upp í 15.000 til 18.000 Schillinga fyrir æðardúnssæng með silkiáklæði.

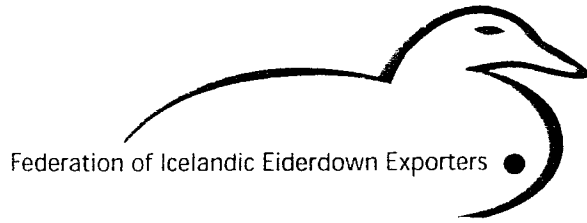
Gæðamál

- Almennt virðast gæði íslensks æðardúns mæta kröfum evrópskra kaupenda.
- Nokkrir kaupendur hafa sagt gæði íslensks æðardún sveiflast með verði hans.
- Gæðamat íslenskra matsmanna er almennt viðurkennt í Evrópu og er það sem þýski iðnaðurinn leggur eingöngu til grundvallar í eigin viðskiptum.
- Engir gæðastaðlar sem ná til æðardúns finnast í Evrópu og er hann eini dunninn sem undanskilinn er þýskum gæðastöðlum, hvort sem þeir eru gefnir út af yfirvöldum eða einstaka framleiðendum sem sumir hafa eigin gæðastaðla.
- Hvergi hefur komið fram að breyttra aðferða sé þörf við frum- eða fullvinnslu æðardúns. Hvergi var t.d. rætt um að þvo þyrfti dúninn og hann reyndar eini dunninn samkvæmt þýskum gæðastöðlum er undanskilinn þvotti og annarri vinnslumeðferð sömu staðla.
- Hvergi var þó tekið fram að ekki mætti bæta gæði íslensks æðardúns með núverandi aðferðum og reyndar oft hvatt til þess.

Dúnhreinsunin ehf.

Digranesvegi 70
200 Kópavogur
ICELAND

Tel: + 354 892 8080 & +354 847 7047
Fax: + 354 554 2316 & + 354 555 7880
e-mail: dunn@fjoltengi.is

Kópavogi, 23. febrúar 2005

Efni: Álit á hugmynd um útflutning á hálfhreinsuðum æðardúni

Vegna fram kominna hugmynda um útflutning á hálfhreinsuðum æðardúni, þá höfum við óskað eftir umsögn frá erlendum dúnkaupendum um hugsanlegan útflutning á hálfhreinsuðum æðardúni frá Íslandi.

Haft var samband við einn aðalkaupanda íslensks æðardúns sem keypt hefur dún í áratugi og hefur mikla reynslu og þekkingu á markaðsetningu dúns og fiðurs frá fjölmörgum löndum, sem kaupandi, sængurframleiðandi og seljandi. Jafnframt þekkir hann mjög vel til æðarræktar og æðardúnshreinsunar hér á landi.

Spurt var um álit á hugmynd um útflutning á vélhreinsuðum æðardúni, þ.e.a.s. ófjaðratíndum dúni. (Partly cleaned Eiderdown) Lokavinnsla yrði erlendis.

Eftirfarandi sjónarmið erlenda dúnkaupandans komu fram:

Gott álit og viðurkennd gæði á íslenskum æðardún yrði í mikilli hættu ef farið væri út í útflutning á ómetinni vöru.

Erfitt yrði að viðhalda þeim góða gæðastaðli og orðspori sem íslenskur æðardúnn hefur áunnið sér í áratugi með jöfnum og öruggum gæðum.

Íslendingar gætu misst stjórn á markaðnum.

Búast mætti við miklum kvörtunum vegna gæða.

Hvernig á ófjaðratíndur dúnn að vera, hversu mikil frávik.

Rýrnun ykist trúlega.

Hætta á íblöndun (gray sticky down).

Erfitt að hafa eftirlit með hreinsun (fjaðratínslu) og yrði mjög kostnaðarsamt.

Gífurlega mikilvægt að viðhalda gæðastaðli sem íslenskur æðardúnn hefur áunnið sér gegnum áratugi

Sk. "frjáls" viðskipti mega ekki setja áunna gæðaviðurkenningu á vöru í hættu. Hafa má í huga að í gildi eru margskonar reglugerðir í viðskiptum sem settar eru fram af aðilum til verndunar heilbrigðra viðskiptahátta og koma í veg fyrir óprútnar skammtíma aðferðir þar sem ekki er hugsað til framtíðar.

Sterklega er mælt gegn hugmyndum um útflutning á hálfhreinsuðum æðardúni – slíkt yrði til álitshnekkis fyrir íslenskan æðardún þegar til lengri tíma er litið og til þeirrar áhættu sem tekin er við breytingar á fyrirkomulagi sem hefur gengið vel um áratugi.

Gæðaeftirlit - (opinberir gæðamatsmenn) hefur styrkt sölu og álit á framleiðslunni.

Sjónarmið starfsmanna Dúnhreinsunarinnar ehf.:

Telja verður afar vafasamt að heimila útflutning á hálfhreinsuðum æðardúni. Við tökum undir þau sjónarmið sem fram komu í framanrituðu álitni erlenda dúnkaupandans.

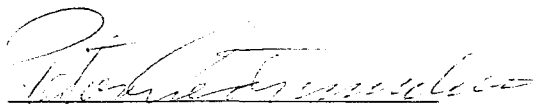
Vafalaust yrði hægt að fá fólk á lálaunasvæðum hvort sem er í A-Evrópu eða Asíu til að hreinsa dún á broti af því tímakaupi sem greitt er fyrir slíka vinnu á Íslandi. Sú kostnaðarlækkun yrði fljót að hverfa í auknu og kostnaðarsömu eftirliti, eða framleiðendur misstu tökin á markaðsvöru sem áunnið hefur sér traust og stöðugleika í gæðum.

Jákvætt er að halda þessari vinnu innanlands – þó veга önnur atrið ennþá þyngra í þessu máli. Um er að ræða viðkvæma vöru sem þarf kunnáttusamlega meðferð gegnum allan ferilinn frá hreiðri til sængur. Íslenskur æðardúnn er sérstök hágæða útflutningsvara sem selst á háu verði, framboðið er takmarkað og markaðurinn er ekki stór. Því gilda um hann önnur lögmál heldur en fjöldaframleiddrar iðnaðarvöru.

Markmið er að selja íslenskan æðardún á hæsta verði sem hágæða lúxusvöru, og því æskilegt að íslensk fyrirtæki sjái um, og annist, alla þætti þessarar starfsemi.

F.h

Dúnhreinsunarinnar ehf.,

Pétur Guðmundsson
framkvæmdastjóri

Benedikt.H@utn.stjr.is
03.03.2005 05:11

To Árni Snæbjörnsson <as@bondi.is>
cc
bcc
Subject Re: Æðardúnn - hugsanlegur úttfl. á óhreinum dúni

Sæli Árni. Eins og ég sagði þér þá ákvað ég að leita til eins aðila hér í Japan sem hefur verslað með dún í all nokkurn tíma og á í farsælum viðskiptum við sinn útflytjanda frá Íslandi. Fyrirtækið tók sér nokkurn tíma til að hugsa málið eins og ég lagði það upp fyrir þá og nú hef ég fengið viðbrögð þeirra.

Í upphafi þá get ég sagt að afstaða fyrirtækisins til þeirrar hugmyndar að flytja íslenskan æðardún erlendis, óhreinsaðann nýtur ekki hylli né stuðnings þeirra. Fyrsta atriðið sem þeir hafa áhyggjur af er að verð muni hækka vegna aukins tilkostnaðar. Sérstaklega á það við, að þeirra mati ef Japanir tækju upp á því að flytja dúninn inn óhreinsaðann því kostnaður hér við framleiðslu er með því hæsta sem gerist í iðnríkjum. Í þessu svari felst enn fremur vantrú þeirra á að hægt sé að hreinsa dúninn af kunnáttu í löndum sem hvorki þekkja til hans né hafa markað fyrir hágæða vöru eins og æðardúnn er. Þannig telja þeir mikilvæg rök fyrir þessari afstöðu að reynsla Íslendinga, Japana og annarra sem hafa verslað með dúninn sé mikil og hafi komið til af því að hér er um hágæða vöru að ræða sem markaðurinn hafi kennt mönnum að vinna, bæði á Íslandi og í þeim löndum sem hann er þekktur. Loks nefna þeir að einn helsti eiginleiki æðardúns, viðlöðun og þar með einangrun, sé einstakt og með því að færa hreinsun hans til aðila sem ekki þekkja til æðardúns muni leiða til þess að gæði hans verði ekki góð og hugsanlega eyðilaggt hann, að þeirra mati. Þá telja þeir að þessi ráðstöfun myndi hafa áhrif til verðlækkunar til bænda þar sem þeir færu að selja dún með óhreinindum sem ekki væri hægt að taka á nema með lækkun á verði fyrir hvert kíló.

Ég lét þetta duga en vill þó segja að ég tel að þessi svör þeirra séu góð, þau taka mið af því að hér hafa fyrirtæki fjárfest í dýrri markaðssetningu á æðardúni og því ekki gott ef menn ætla að breyta viðskiptunum þannig að um þau skapist óvissa bæði út frá verð og gæðum, sem ég tek undir.

Með kærri kveðju.

Benedikt Höskuldsson,
Minister-Counsellor

Embassy of Iceland Japan
4-18-26 Takanawa, Minato-ku
Tokyo 108-0074

Telephone: +81 3 3447 1944
Telefax: +81 3 3447 1945

Vinsamlegast athugið að upplýsingar í tölvupósti þessum og viðhengjum við hann eru eingöngu ætlaðar þeim sem póstinum er beint til og gætu innihaldið upplýsingar sem eru trúnaðarmál. Sjá nánar: <http://raduneyti.is/interpro/stjr/stjr.nsf/pages/postur>

Please note that this e-mail and attachments are intended for the named addressee only and may contain information that is confidential and privileged.
Further information: <http://raduneyti.is/interpro/stjr/stjr.nsf/pages/postur>

Þýtt úr ensku

af löggiltum skjalabýðanda: 20. október 2003.

§21.33. Innflutningur og sala á íslenskum æðardúni

(a) Hvað þarf að gera til að flytja hreinsaðan íslenskan æðardún inn í Bandaríkin?

Til að geta flutt inn hreinsaðan íslenskan æðardún í Bandaríkin verður fyrst að hafa innflutningsleyfi. Við gefum út leyfi fyrir innflutningi á íslenskum æðardúni sem er safnað á löglegan hátt, unninn og fluttur út á vegum félaga í Æðarræktarfélagi Íslands. (Flestir íslenskir bændur sem vinna dún tilheyra þessum samtökum) eða framsalshöfum þeirra, af æðarfugli (*Somateria mollissima borealis*) sem verpir á Íslandi, í samræmi við skilmála þessa hluta. Þar sem það er erfitt, jafnvel ógerlegt að bera kennsl á uppruna og gerð dúnis í fullunnum vörum, er bannað að flytja inn slíkar vörur.

(b) Hvaða skilyrði þarf að uppfylla til að fá innflutningsleyfi? Yfirmaður (Director) má leyfa innflutning á íslenskum æðardúni enda uppfylli skjöl íslenskra stjórnvalda, skrifleg og á ensku, eftirfarandi skilyrði:

- (1) Íslenska æðardúninum skal safnað á sjálfbæran hátt. Þetta nær til söfnunaraðferða og tímabila, söfnunarferlisins, dúnmagns úr hverju hreiðri og staðfestingar þar um.
- (2) Aðeins má flytja dún frá Íslandi til Bandaríkjana sem safnað er á sjálfbæran hátt.
- (3) Í lok hvers almanaksárs skal eftirfarandi vera fyrir hendi:
 - (i) Æðarfuglsstofninn er í jafnvægi. (Ef ekki er hægt að sannreyna sjálfbærni stofnsins, verða innflutningsleyfi fyrir íslenskan æðardún ekki veitt);
 - (ii) Ekki er reynt að drepa eða skaða lögverndaðar farfuglategundir (Migratory Bird Treaty Act protected) (s.s. hrafna, svartbaka og lunda);
 - (iii) Ekki má nota DDT eða önnur svipuð efni sem eru bönnuð í Bandaríkjunum á dúninn.
 - (iv) Veiðar á æðarfugli verði áfram bannaðar samkvæmt landslögum; og
 - (v) Heildarársútflutningssskrár sýni nákvæma þyngd, flutningsdaga og flutningsnúmer og leyfisnúmer fyrir allan æðardún.

(c) Hvernig er sótt um leyfi?

Allir sem æskja þess að flytja inn unninn íslenskan æðardún, sem er safnað og verkaður samkvæmt lögum og reglum íslenskra stjórnvalda mega sækja um innflutningsleyfi. Þegar yfirmaður (Director) hefur staðfest að skilyrði greinar (b) í þessum hluta séu uppfyllt, tökum við á móti umsókn um innflutning á íslenskum æðardúni. Senda verður fullgerða umsókn til Regional Director – Attention Migratory Bird Office (óforml. þýð: Yfirmaður-farfuglaeftirlits) á viðkomandi svæði þar sem starfsemi umsækjanda hefur aðsetur. Einstaklingar mega gefa upp heimilisfang sitt (sjá §2.2 í þessum kafla um svæðismörk og aðsetur).

- (1) Sérhver umsókn verður að innihalda þær upplýsingar sem er krafist í §13.12 (a) í þessum undirkafla.
- (2) Sérhver umsækjandi verður að undirrita eftirfarandi yfirlýsingu: “Ég staðfesti hér með, að samkvæmt bestu vitund minni, er æðardúnninn sem ég flyt inn, samkvæmt þessu leyfi, tekinn og fluttur út samkvæmt ákvæðum um útflutning á íslenskum æðardún eins og lýst er í 50 CFR 21.33 (b).” Við gefum ekki út leyfi nema þessi yfirlýsing sé undirrituð.
- (3) Leggja verður fram ávísun eða póstávísun stílaðar á “U.S. Fish and Wildlife Service” fyrir umsóknargjaldinu fyrir leyfi sem eru gefin út samkvæmt þessum kafla og eru tilgreind í 13.11(d) í þessum undirkafla.

*(d) Hverjir eru leyfisskilmálarnir? Leyfi samkvæmt þessum kafla heimilar leyfishafa að flytja inn, eiga, flytja, selja eða ráðstafa unnum íslenskum æðardúni teknum úr hreiðri æðarfugla (*Somateria mollissima borealis*) til sölu eða einkanota.*

(1) Leyfi verður ekki veitt til þessa nema umsækjandi staðfesti að dúnninn var tekinn samkvæmt reglum sem lýst er í málsgrein (b) í þessum hluta með undirritun yfirlýsingar samkvæmt málsgrein (c)(2) í þessum hluta. Þar að auki verður hverri sendingu af æðardúni til fyrirtækis í Bandaríkjunum eða einstaklings að fylgja íslenskt útflutningsleyfi og innflutningsleyfi sem U.S. Fish and Wildlife Service veitir.

(2) Til að fá umsóknareyðublað skal hafa samband við Migratory Bird Permit Office (óforml. þýð: Skrifstofa sem veitir farfuglaeyfi) þar sem umsækjandi hefur aðsetur með viðskipti sín en einstaklingar miðað við aðsetur sitt. (Sjá §2.2. í þessum kafla um svæðismörk og aðsetur, eða farið á vefsíðuna <http://permits.fws.gov/mbpermits/birdbasics.html>, smellið þar á Regional Bird Permit Offices til að fá heimilisfangið.

(3) Heimilt er, án leyfis, að selja milli ríkja (fylkja) löglega innfluttan unninn æðardún í hráformi eða sem unnar dúnvörur.

(e) *Hver eru leyfisskilyrði og innflutningsreglur?*

(1) *Tekja.*

Allur æðardúnn sem er innfluttur samkvæmt þessu leyfi verður að vera tekinn og fluttur út frá Íslandi samkvæmt sjálfbærniskilyrðunum sem lýst er í málsgrein (b) í þessum hluta.

(2) *Vottun.* Samkvæmt þessum skilmálum verður að fylgja innfluttum æðardúni vottorð um skoðun og þyngd frá lögskipuðum íslenskum dúneftirlitsmönnum eins og kveðið er á um í Erindisbréfi fyrir dúnmatsmenn (Landbúnaðarráðuneytið, 10. mars, 1972) og samkvæmt Lögum um gæðamat æðardúns. (nr. 39, bls. 310. 11. maí, 1970.)

(3) *Flutningur og merkingar.* Allur æðardúnn sem er fluttur inn frá Íslandi skal vera í gegnsæum umbúðum. Hver pakki skal vera innsiglaður og ábyrgðarmerktur "Fyrsta flokks íslenskur æðardúnn" og þar að auki skal brúttóþyngd pakkans fylgja. Þessi þyngd skal tilgreind á merkinu eins og kveðið er á um í "Gæða-og þyngdarvottorð eftirlitsmanns" á vegum íslenskra stjórnvalda. Undirritað frumrit "Dýralæknisvottorðs" sem staðfestir að dúnninn sé laus við sjúkdóma, skal fylgja hverjum pakka. Hverri sendingu af innfluttum æðardún skal fylgja íslenskt útflutningsleyfi og afrit af innflutningsleyfi sem USFWS Regional Migratory Bird Permit Office gefur út. Innflutningsleyfi má nota fyrir margar dúnsendingar og er gefið út til eins almanaksárs í senn.

(4) *Bann við útflutningi vegna sölu.* Óheimilt er að flytja út óunninn æðardún frá Bandaríkjunum sem hefur verið fluttur inn samkvæmt þessu leyfi. Ekki má flytja út til sölu frá Bandaríkjunum unna vöru sem inniheldur æðardún.

(5) *Skýrsluhald.* Gera verður fullkomnar og nákvæmar skrár um allan innfluttan æðardún þar sem getið er um móttökudag, ráðstöfun, dagsetningu ráðstöfunar, og afrit af leyfum og vottorðum frá íslenskum stjórnvöldum, sem fylgja hverri sendingu. Varðveita skal þessar skrár í fimm ár miðað við lok hvers almanaksárs sem skrárnar ná til.

(6) *Ársskýrsla.* Leggja verður fram útfyllt eyðublað 3-202-xx fyrir 31. janúar ár hvert fyrir komandi ár til Migratory Bird Permit Program Office.

(7) *Leyfistími.* Leyfi samkvæmt þessum hluta eru veitt til eins almanaksárs í senn.

(f) *Inniheldur þessi regla kröfur um upplýsingasöfnun?* Já. OMB númerið fyrir upplýsingasöfnun samkvæmt þessum reglum (50CFR hlutar 13 og 21) er 1018-XXXX. Alríkisstofnun stendur hugsanlega hvorki fyrir né styrkir upplýsingasöfnun, og þess er ekki krafist að brugðist sé við upplýsingasöfnun nema gilt OMB númer komi fram.

21. ágúst, 2003

Craig Manson

Aðstoðarráðherra fiskimála, dýralífs og þjóðgarða.